

inde i den gamle problemstilling om, hvorvidt statsdrift, statskontrolleret drift eller ren privat drift giver de bedste resultater for samfundet som helhed.

Det skulle vel uden videre være klart, at statsdrift i sig selv sikrer, at alle landets borgere får del i den pågældende virksomheds udbytte, og der er også formodning for, at statsdrift af en virksomhed udelukker eventuel misbrug af en monopolstilling for virksomheden. Der er imidlertid andre måder at sikre samfundets interesser på end ved at lave statsovertagelse af samfundsvigtige virksomheder, og i det foreliggende tilfælde er samfundets interesser efter min opfattelse tilgodeset på den måde, at staten ejer godt halvdelen af kapitalen i Københavns Telefon Aktieselskab og Jydsk Telefon-Aktieselskab, og endvidere derved, at man igennem en lang række koncessions- og tilsynsbestemmelser har sikret sig afgørende indflydelse på den måde, hvorpå disse store selskaber drives.

Noget lignende gælder ikke fuldt ud med hensyn til det fynske telefonselskab, hvor staten kun ejer ca. 9 mill. kr. af en samlet andelskapital på ca. 24 mill. kr., men da den resterende del af andelskapitalen ejes af de fynske kommuner, og da det fynske telefonselskab i øvrigt er underkastet samme koncessions- og tilsynsbestemmelser som de to aktieselskaber, tror jeg, at de fynske abonnenter er lige så godt sikret som abonnenterne inden for de to store koncessionsområder.

Når jeg har villet fremsætte nogle bemærkninger om problemet statsdrift kontra privatdrift af samfundsmæssige virksomheder, er det ikke for at lægge op til en storpolitisk debat om socialisme kontra privatkapitalisme. De tre telefonselskaber drives under en form, som intet har at gøre med privatkapitalisme i gængs politisk og økonomisk betydning. En eventuel opsigelse af telefonkoncessionerne og den derpå følgende indløsning af den ikke-statsejede kapital ville derfor heller ikke i princippet ændre statens indflydelse på selskaberne . . . .“

Ministeren mente ikke, man skulle regne med, at telefonen blev bedre, fordi man gik over til enhedsdrift. „Når jeg alligevel går stærkt ind for, at der nu må tages effektive skridt i retning af enheds-telefonen, skyldes det, at der efter min opfattelse bør skrides til en afvikling af den resterende del af den dobbeltadministration og det dobbeltarbejde, som har gjort sig gældende på telefonområdet. Selv om man er kommet langt med denne afvikling, synes de senere års erfaringer at tyde på, at der nu skal et frisk initiativ til. Jeg kan ikke love telefonabonnenterne, at de ved gennemførelsen af en enheds-telefon opnåede besparelser vil kunne give sig udslag i takstnedsættelser, men det er klart, at den opnåede rationaliseringsgevinst vil komme abonnenterne til gode i form af, at tidspunktet for de takstforhøjelser, som måske viser sig nødvendige, f. eks. i forbindelse med lønstigninger, kan udskydes noget, eller ved at eventuelle nødvendige takstforhøjelser bliver mindre, end de ville være blevet under den nuværende opdeling af administrationen.“